

DELEGATI OBČINSKE SKUPŠČINE O DOPOLNILIH
SLOVENSKE USTAVE

Predlogi, mnenja in stališča

Vsi zbori občinske skupščine občine Ljubljana Center so imeli na skupni seji 28. februarja na dnevnem redu razpravo o osnutku amandmajev k ustavi SR Slovenije. Skupščina je v tem primeru delovala kot konferenca delegacij. Izoblikovali so nekaj predlogov, mnenj in stališč, ki jih objavljamo v nekoliko skrajšani obliki.

Delegati so menili, da bi morala biti obrazložitev k osnutku amandmajev napisana tako, da bo razumljiva vsem, ki bodo sodelovali v javni razpravi. Iz nje naj bi bilo vsakomur jasno, kaj je osnovni smisel posameznih amandmajev. Dokončno naj bi tudi razčistili, kaj je s stališča zveznih amandmajev sporno in kaj ni.

Iz delovnega osnutka je razvidno, da ni večjih sprememb, kakršne opredeljuje že veljavna ustava v svojem tretjem poglavju, kar zadeva pristojnosti občine. Delovni osnutek predvideva le spremembo 185. člena ustave glede načina določitve števila delegatov v posameznem zboru. Spremenili naj bi tudi 195. člen, ki opredeljuje funkcijo mesta kot samoupravne in družbenopolitične skupnosti.

V delovnem osnutku predloženih amandmajev ni povsem jasna opredelitev pristojnosti občin. Prav tako tudi ni jasno kakšne so razlike v pristojnosti med republiko in občino. Občina namreč s predlaganimi amandmaji izgublja nekatere svoje pristojnosti:

- na področju volitve sodnikov, rednih sodišč in javnih tožilcev.
- na področju urejanja in uporabe stavbnih zemljišč,
- na področju urejanja in izkoriščanja zemljišč v splošni rabi,
- na področju prostorskega urejanja,
- na področju referendumov.

Republika je sicer že doslej urejala ta področja z zakonom, vendar pa je bila dopuščena možnost, da republika opredeli z zakonom samo temeljne zadeve, medtem ko je prepuščala občinam konkretno urejanje zadev.

Republiški izvršni svet naj bi imel večji nadzor in vpogled nad delom občinskih upravnih organov.

Ustava naj v ničemer ne omejuje državljanov. V zvezi s tem velja omeniti predlog, naj bi namesto izraza delovni ljudje in občani uporabljeni izraz državljani. Državljanom naj bo z ustavo zajamčena pravica do političnega in drugačnega združevanja, pri čemer ne bi smeli predpisovati oblik združevanja.

V ustavi bi morali dati možnost državljanom, da dajejo vse vrste pobud. Tako naj bi postala državljanska pobuda ali peticija institucija ustavnega sistema. Med predlogi velja omeniti možnost, da bi določen odstotek volilcev, denimo 2 ali 3 odstotki, lahko dal pobudo za zakon ali za neko drugačno ureditev in s tem bi ta pobuda morala priti v javno proceduro.

Delegati občinske skupščine predlagajo, naj se v ustavo zapiše naslednje: Skupščina lahko s svojim sklepom ustanovi preiskovalni odbor. Postopke, po katerih dela preiskovalni odbor se določijo s poslovnikom Skupščine SR Slovenije. Ustava naj zavezuje vse institucije političnega sistema, da dajo preiskovalnemu odboru na voljo vsa pisna in druga gradiva.

Zavzemati se je potrebno za neposredne tajne volitve. Omeniti velja tudi predlog, naj bi za štiri leta volili nezamenljive delegate, če to ni v neposrednem nasprotju z delegatskim sistemom.

V 375. členu ustave naj bi dodali naslednji stavek: Predsedstvo je za svoje delo odgovorno Skupščini SR Slovenije.

V tistem delu delovnega osnutka amandmajev, ki zadevajo enotne tehnološke sisteme, kot so železnica, elektrogospodarstvo in PTT promet, bi morali opredeliti, da je republika pristojna za urejanje družbenoekonomskih odnosov in pogojev poslovanja v teh sistemih. S tem bi zagotovili enake pogoje poslovanja infrastrukturnih sistemov z drugimi gospodarskimi področji in uskladjili razvoj teh sistemov in njihovo delovanje na podlagi tržnih načel. Zagotoviti je potrebno temeljne vire za razvoj teh sistemov.

Delegati občinske skupščine so se v zvezi z 29. amandmajem zavzeli za neposredne volitve delegatov v zbor združenega dela in v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine. Na ta način bi omogočili neposredne volitve vsaj tam, kjer zvezna ustava ne določa drugače.

K zvezi s 35. amandmajem so se delegati zavzeli za tisto varianto, ki ukinja smrtno kazen za kazniva dejanja določena v republiškem zakonu. Če bi sprejeli to varianto bi morali v kazenskem zakoniku predvideti daljše zaporne kazni kot so sedaj predpisane za te vrste kaznivih dejanj.

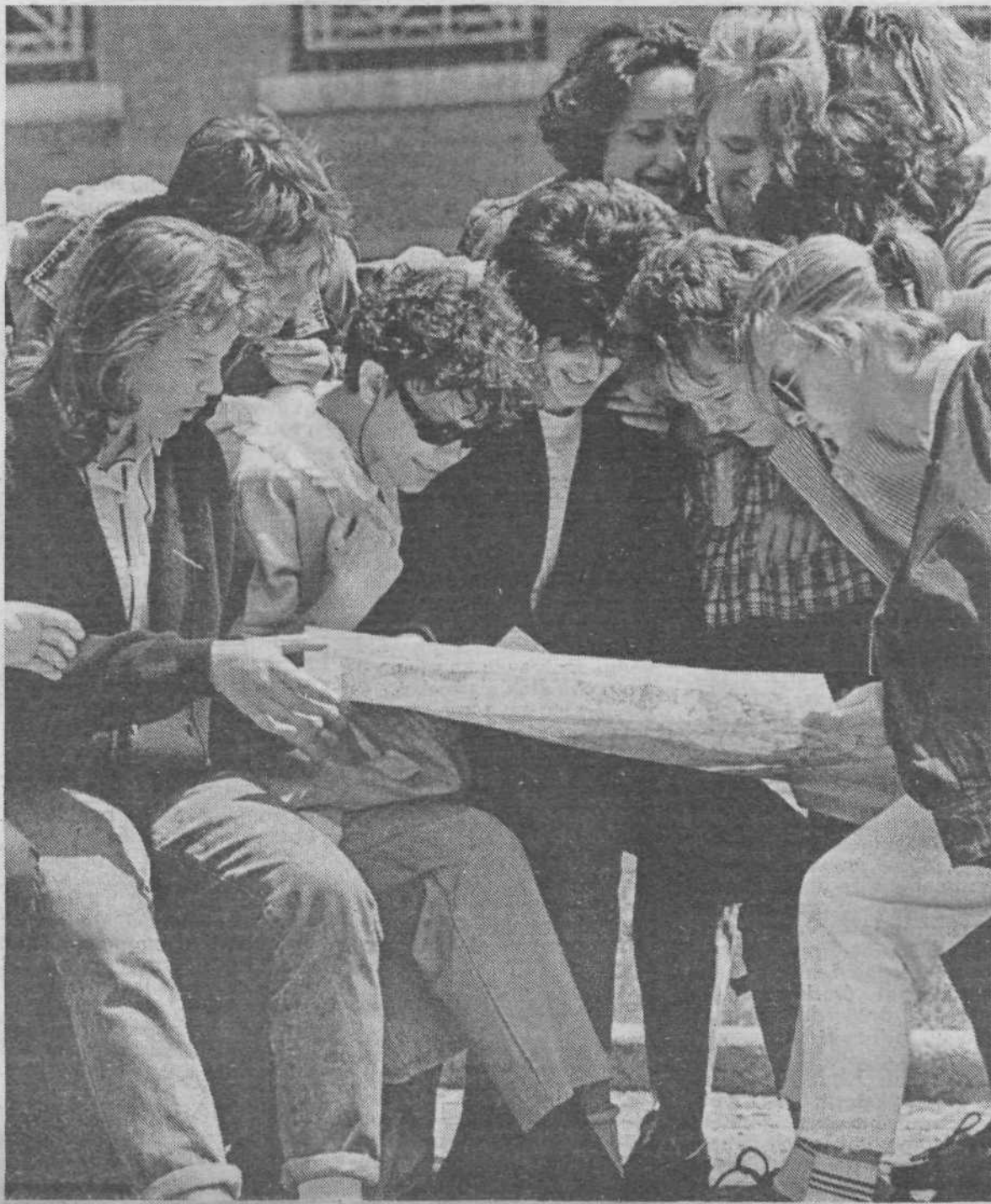
V primeru ko Skupščina SR Slovenije daje soglasje za urejanje določenih vprašanj v federaciji bi morali sprejeti takšne zakonske rešitve, ki bodo zagotavljale uspešnim organizacijam, da bodo zaverovane pri uveljavljanju svojih pravic pred tistimi, ki na trgu niso uspešne, pa čeprav slednje zahtevajo, da bi jih pri uveljavljanju njihovih pravic izenačili z uspešnimi.

V zvezi s 54. amandmajem so delegati občinske skupščine menili, da je ustreznija tista možnost, ki predvideva, da je izvolitev predsednika in članov predsedstva v pristojnosti zborov republiške skupščine. Ta varianta zagotavlja status skupščine kot najvišjega organa oblasti in torej tudi skupščinski sistem vodenja.

Ob koncu so se delegati zavzeli tudi za referendumsko sprejemanje nove ustave in njenih dopolnil. V tem primeru naj skupščina SRS tako sprejeta dopolni ali ustavo samo razglasi.

Seje zborov občinske skupščine

Vsi zbori občinske skupščine Ljubljana Center se bodo sestali v četrtek 30. marca. Med številnimi vprašanji je na dnevnem redu tudi osnutek odloka o ureditvenem načrtu za Grajski grič. Delegati bodo obravnavali tudi osnutek odloka o poslovnih prostorih. Razen tega sta na dnevnem redu še dva predloga in sicer predlog občinskega proračuna za leto 1989 in predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o stavbnih zemljiščih z metodologijo za izračun povečane vrednosti stavbnih zemljišč. Delegati bodo obravnavali tudi nekatere naloge krajevnih skupnosti in delavcev delovne skupnosti v krajevni skupnosti občine Center. Podrobneje bomo o sejah vseh zborov občinske skupščine poročali v naslednji številki.

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XVI - 28. marec 1989

Štev.: 3 BREZPLAČNO

Veliko vzrokov za zaskrbljenost

Marec je običajno tisti mesec, ko pristojne službe in organi delajo analize poslovanja v minulem letu, jih primerjajo s podatki iz prejšnjih let in skušajo oblikovati oceno gospodarjenja.

Kakšno sliko dajejo podatki o poslovanju gospodarstva občine Ljubljana-Center smo povprašali predsednika komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo Sergeja Mozetiča, ki je dejal, da končne ocene še niso izdelali, čeprav so nekatere najpomembnejše podatke že zbrali. Prve ocene kažejo, da se je obseg proizvodnje minulo leto znova zmanjšal. Ljubljanske delovne organizacije namreč že drugo leto zapored zmanjšujejo fizični obseg proizvodnje. V letu 1988 je bilo narejenih 1,8 odstotka manj izdelkov kot leto prej, industrijska proizvodnja na območju naše občine pa je bila za 34,2 odstotka manjša kot leta 1987. Seveda pa podatkov o gibanju fizičnega obsega proizvodnje ne gre jemati kot edini oziroma poglavitni kazalec uspešnosti gospodarjenja, saj je v končni fazi vendarle najpomembnejši ustvarjeni dohodek. Če se držimo tega merila pa je naša občina bila nekoliko uspešnejša od drugih ljubljanskih občin.

Ob tem je treba povedati, da imamo tudi nekoliko ugodnejšo strukturo gospodarstva, saj prevladuje trgovina in ni toliko proizvodnih organizacij, ki so običajno tudi največji izgubarji. Na doseženo raven in dinamiko finančnih rezultatov gospodarstva je tudi v letu 1988 odločno vplivala visoka rast cen, ki se je po majskih ukrepih še povečala. Drob-

noprodažne cene, ki so tudi merilo za stopnjo inflacije, so bile lani v primerjavi z letom prej višje za dobrih 200 odstotkov, izredno visoka rast življenskih stroškov pa je negativno vplivala tudi na samo prodajo izdelkov. Po drugi strani pa so sorazmerno visoke cene na domačem trgu zmanjšale dohodkovno motiviranost izvoznikov, ki so na tuje prodale manj kot bi lahko.

Podatki o gibanju izvoza v prvih letošnjih mesecih sicer nekoliko izboljšujejo lanskoletni vtis, vendar pa dejstva, da so delovne organizacije iz naše občine v minulih enajstih mesecih izvozile za 66.187 milijonov dinarjev oziroma skoraj 7 odstotkov manj blaga kot v enakem obdobju predlani ni mogoče zanikati. Sicer pa so bili tudi lani med največjimi izvozniki Mladinska knjiga, DO Polikem, Kemija Impex, HP Univit, ROG, Agrotehnika Gruda, Koteks-Tobus, Intertrade in Iskra Kibernetika TOZD Vega.

Izgube iz tekočega poslovanja v letu 1988 so večje kot prejšnja leta, saj je minilo poslovno leto zaključilo z rdečimi številkami kar deset delovnih organizacij, med katerimi sta še zlasti pereč problem Pletenina in Univerzitetni klinični center. Pletenina, v kateri velja ukrep družbenega varstva, je sklenila leto z 10.568 milijoni dinarjev izgub, od tega kar 9.628 milijonov nekritih. Sedem-

najst tozdrov Univerzitetnega kliničnega centra pa je skupaj pridelalo 28.629 milijonov dinarjev izgube, od tega kar 25.217 milijonov nekrite. Preseneča tudi, da se je med izgubarji prvič znašla delovna organizacija Dom-Eksport Import, ki je trgovska organizacija in je doslej dobro poslovala. Nič manj pa ni presenetljivo, da v krogu zgubašev tokrat ni Železniškega gospodarstva Ljubljana, ki je še ob 9-mesečju (natančneje štiri njegove temeljne organizacije) prikazovalo precejšnjo izgubo.

Povprečni mesečni čisti osebni dohodek v gospodarstvu občine v prvih lanskih devetih mesecih je znašal nekaj več kot 621.000 dinarjev, kar je nominalno za 140 odstotkov več kot v enakem času leto prej. Ob 182 odstotnem povečanju cen življenskih potrebščin pa je bil realni osebni dohodek dejansko za 15 odstotkov manjši kot leta 1987. V decembru je sicer prišlo do občutnega povečanja čistih osebnih dohodkov kot posledica spremembe intervencijskega zakona, vendar pa plače še vedno za dobro desetino zaostajajo za rastjo cen.

Sprejeti ekonomski ukrepi zaenkrat kažejo predvsem svoje negativne lastnosti, še največji učinek uvajanja tržnih zakonitosti pa je zaznati na področju zaposlovanja, kjer je opaziti racionalnejše ravnanje gospodarstva. Množičnega zaposlovanja namreč ni več, delovne organizacije pa sprejemajo na delo predvsem mlajši strokovni kader.

BRANE JANJIC